

**UCHWAŁA NR XVII/148/2016
RADY MIEJSKIEJ W MIESZKOWICACH**

z dnia 16 czerwca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.), Rada Miejska w Mieszkowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mieszkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Henryk Rzepczak

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVII/148/2016
Rady Miejskiej w Mieszkowicach
z dnia 16 czerwca 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016-2019

Mieszkowice, czerwiec 2016 rok

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Diagnoza społeczna	4
3. Adresaci Gminnego Programu Wspierania Rodziny	14
4. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny	15
5. Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny	15
6. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny	15
7. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny	16
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny	19
9. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Mieszkowice	19
10. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny	20
11. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny	20
12. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny	20
13. Zagrożenia realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny	21
14. Podsumowanie	21

1. Wstęp

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą , a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzy o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i

jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Aby móc kompleksowo wspierać rodziny należy stworzyć gminny program wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny ze:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieszkowice na lata 2014-2020 przyjętą Uchwałą Nr IV/25/2015 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 29 stycznia 2015r.,
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu gryfińskiego na lata 2016-2022 przyjętą Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Gryfinie. z dnia 25 lutego 2016r.

Podstawa prawna działań:

Art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

2. Diagnoza społeczna

Gmina Mieszkowice położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego. Jest jedną z 9 gmin wchodzących w skład powiatu gryfińskiego. W skład gminy zajmującej powierzchnię 238,67 km² wchodzi miasto Mieszkowice oraz 11 sołectw: Czelin, Goszków, Kłósów, Kurzycko, Plany, Stary Błeszyn, Stare Łysogórki, Troszyn, Sitno, Wierchlas i Zielin. Gminę Mieszkowice zamieszkuje 8,8 % ludności powiatu. Gmina stanowi 12,8 % powierzchni powiatu. Ludność gminy wynosi ogółem 7.271 osób (stan na 31.12.2015 r. – dane z USC w Mieszkowicach), z tego :

- obszary miejskie zamieszkuje 3 784 osób (52,04 %)
- obszary wiejskie zamieszkuje 3 487 osób (47,96 %).

Poniższe tabele obrazują strukturę ludności na terenie miasta i gminy Mieszkowice w latach 2014-2015.

Ludność – struktura według płci				
Liczba ludności	Rok 2014		Rok 2015	
	miasto	wieś	miasto	wieś
Ogółem (z tego)	3817	3559	3784	3487
Kobiety	1913	1766	1902	1720
Mężczyźni	1904	1793	1882	1767

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Mieszkowice

Ludność – struktura według wieku				
Wiek	Rok 2014	% do ogółu mieszkańców gminy	Rok 2015	% do ogółu mieszkańców gminy
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	1453	19,69	1339	18,41
Wiek produkcyjny ogółem, z tego:	4776	64,75	4683	64,4
Kobiety (18-60 lat)	2209	29,94	2149	29,55
Mężczyźni (18-65 lat)	2567	34,8	2534	34,85
Wiek poprodukcyjny ogółem, z tego:	1147	15,55	1249	17,17
Kobiety powyżej 60 lat	799	10,83	851	11,7
Mężczyźni 65 lat	348	4,71	398	5,47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC Mieszkowice

Analizując powyższe dane można zauważyć spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym natomiast wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Nasuwa się jednoznaczny wniosek, że ogólna polityka państwa w tym również samorządów lokalnych powinna zmierzać w kierunku zapewnienia rodzinie poczucia bezpieczeństwa (stała praca, wynagrodzenie pozwalające na zaspokojenie potrzeb rodziny, rozwój placówek oświatowych i służby zdrowia) i tym samym dać jej warunki do rozwoju.

Głównym problemem z jakim borykają się mieszkańcy gminy Mieszkowice jest bezrobocie sięgające na terenie powiatu gryfińskiego 15,90 % (grudzień 2015 r. – dane z PUP w Gryfinie.), które dotyczy zwłaszcza kobiet. W grudniu 2015 roku liczba osób bezrobotnych na terenie miasta i gminy Mieszkowice wyniosła 362 osoby (dane PUP Gryfino), z czego tylko 50 osób (dane PUP

Gryfino) posiadało prawo do pobierania zasiłku. Pozostawanie bez pracy powoduje ubożenie rodzin i bardzo często jest przyczyną powstania szeregu dysfunkcji (alkoholizm, przemoc, poczucie bezsilności).

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

- jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
- występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
- jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
- jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
- występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne) . Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które nierzadko prowadzą do niedostosowania społecznego.

Pracownicy socjalni jak i również asystenci rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowicach w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny,

które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie odzwierciedla poniższa tabela.

L.p.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Rok 2014		Rok 2015	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	198	510	156	410
2.	Bezdomność	3	3	4	4
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	41	195	33	163
4.	W tym wielodzietność	25	139	21	120
5.	Bezrobocie	168	507	138	394
6.	Niepełnosprawność	146	317	126	261
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	121	240	115	226
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	122	438	92	326
9.	Przemoc w rodzinie	13	48	15	47
10.	Alkoholizm	43	77	47	81

Źródło: opracowania własne MPiPS-03

Jak wynika z powyższej analizy główną przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest ubóstwo, które jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników dysfunkcyjnych jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo-

wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2014-2015 przedstawiona została poniżej.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2014		Rok 2015	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	336	890	305	723
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy i specjalny zasilek celowy, pomoc przyznana w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	350	881	299	712

Źródło : opracowania własne MPiPS-03

Formy udzielanej pomocy w latach 2014-2015 wyszczególnione zostały w poniższej tabeli.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba dzieci	
		Rok 2014	Rok 2015
1.	Stypendia szkolne	235	168
2.	Posiłki dla dzieci w szkole	95	88
3.	Świadczenia rodzinne, w tym świadczenia opiekuńcze	605	530
4.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	65	56
5.	Wyprawka szkolna	98	35
6.	Karta Dużej Rodziny	100	152
7.	Kolonie letnie	18	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Mieszkowice

Asystenci rodziny podejmują działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Tutejszy Ośrodek od 2015 roku zatrudnia 2 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny nie musi być prowadzone za jej zgodą. W pracy z rodziną uwzględnić jednak należy jej zasoby oraz źródła wsparcia zewnętrznego.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2014-2015.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015
1.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny z tego: zamieszkujących na terenach wiejskich	11	22
2.	Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę ogółem, z tego:	1	0
3.	Ze względu na osiągnięcie celów	1	0
4.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0	0

Źródło: opracowania własne OPS Mieszkowice

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno-socjalnym, opiekuńczo-wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystentowi nie udało się zakończyć współpracy z żadną z rodzin u której nastąpiłaby pełna realizacja planu pracy i ustało zagrożenie odebrania dzieci. W przypadku trzech rodzin, które zostały objęta wsparciem asystenta rodziny doszło do sytuacji odebrania siedmiorga dzieci i umieszczenia ich w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz w rodzinie zastępczej. W dwóch rodzinach asystent został

skierowany z uwagi na fakt, że dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, a rolą asystenta było podjęcie działań mających na celu powrót do rodziny biologicznej. Niestety w obu przypadkach rodziny nie podejmowały żadnych działań i ostatecznie zrezygnowały z udzielonego wsparcia.

Dużym wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych są działające na terenie gminy Mieszkowice świetlice środowiskowe, a także świetlice szkolne. Przeznaczone są dla dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia. Podstawowym celem działania świetlicy środowiskowej jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo-wychowawczych.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie miasta Mieszkowice funkcjonuje jedno Przedszkole Gminne, a w trzech szkołach podstawowych na terenie gminy Mieszkowice tj. w Szkole Podstawowej w Troszynie, Czelinie i Zielinie działają oddziały przedszkolne. Łącznie w 2015 roku do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 165 dzieci. Dla dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, w tym sprzężonymi, na terenie gminy organizuje się wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych

L.p.	Placówka oświatowa	Liczba dzieci	
		Rok 2014	Rok 2015
1.	Przedszkole Samorządowe w Mieszkowicach	138	124
2.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Troszynie	15	9
3.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Czelinie	16	14
4.	Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Zielinie	19	18
Razem		188	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z ZOS Mieszkowice

Edukację szkolną zapewniają szkoły podstawowe, gimnazjum jak również szkoła ponadgimnazjalna, które funkcjonują na terenie miasta i gminy Mieszkowice. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci w poszczególnych placówkach oświatowych.

Organ prowadzący – Gmina Mieszkowice

L.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów	
		Rok 2014	Rok 2015
1.	Gimnazjum w Mieszkowicach	204	191
2.	Szkoła Podstawowa w Mieszkowicach	278	289
3.	Szkoła Podstawowa w Troszynie	67	72
4.	Szkoła Podstawowa w Czelinie	55	56
5.	Szkoła Podstawowa w Zielinie	65	74
Razem		669	682

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Obsługi Szkół w Mieszkowicach

Organ prowadzący – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

L.p.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów	
		Rok 2014	Rok 2015
1.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach	88	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrzymywać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe.

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają

na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowania pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie jednego terapeuty leczenia uzależnień (alkohol, narkotyki) w Przychodni Rodzinnej – Centrum Medycznym w Mieszkowicach.

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Konwencja o prawach dziecka ratyfikowana przez Polskę w 1991 roku stanowi, że *„Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Taka opieka może oznaczać adopcję, polegać na umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub, gdy jest to niezbędne w odpowiedniej instytucji”*. Powyższe prawo zapisane jest również w najwyższej rangi akcie normatywnym jakim jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w której w art. 72 ust 2 jest zapisane *„dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”*.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Wydatki kształtują się na poziomie 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej i tym samym gmina Mieszkowice została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobylem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina Mieszkowice zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności			
Rok 2014		Rok 2015	
Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
0	0	1 (dziecko powróciło do domu rodzinnego)	6 (jedno dziecko przeniesione zostało do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS Mieszkowice

Z powyższych analiz wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej na terenie funkcjonowania tutejszego ośrodka jest widoczny. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będzie miało na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z takich działań naszego państwa jest ustanowienie rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. W ramach tego programu funkcjonuje Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18. roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności na czas jego trwania. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, przez instytucje, które podjęły współpracę w tym zakresie. dane tych instytucji zostały umieszczone na stronie internetowej

rodzina.gov.pl. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach na terenie naszej gminy jest realizatorem omawianego zadania. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Kartę Dużej Rodziny otrzymało 152 osób, które zamieszkiwały w 31 rodzinach.

Dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszą się przedsięwzięcia organizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach, jak i Bibliotekę Gminną. Szereg koncertów, biesiad, spotkań z ciekawymi ludźmi daje możliwość wspólnego spędzania czasu z rodziną. Kółka zainteresowań organizowane w Domu Kultury uczą dzieci organizacji czasu wolnego jak i w dużej mierze rozwijają ich zainteresowania, pasje.

Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo zaczęła funkcjonować i stanowiła pozytywne środowisko rozwoju młodego człowieka. Wobec tak zawiłych i skomplikowanych problemów wskazane jest zastosowanie pracy socjalnej prowadzonej w celu wypełnienia i wzmocnienia zmiany. Profilaktyka rodzinna musi być rozumiana jako interdyscyplinarne działania i wsparcie ze strony służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

3. Adresaci Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Adresatami programu są w szczególności następujące rodziny i dzieci:

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej sytuacji brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Wiele osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowicach boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. Rodziny dotknięte przemocą

Liczba rodzin dotkniętych przemocą wzrasta. W 2015 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 15 „Niebieskich Kart”. Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyka rodziny

niepełne, dobrze sytuowane materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tak zwanych „czterech ścianach”.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze. Niemniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii – w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

4. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel główny programu otrzymał następujące brzmienie:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

5. Cele szczegółowe Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Celami szczegółowymi programu są:

1. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci.
2. Rozwój placówki wsparcia dziennego.
3. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
4. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
5. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.

6. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Najistotniejsze zadania programu stanowią:

1. Zatrudnienie zgodnie z ustawą asystentów rodziny i zapewnienie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i ich finansowanie.
2. Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną i jego realizacja.
3. Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami.

4. Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny, logopeda itp.).
5. Współpraca ze specjalistami w zakresie poradnictwa specjalistycznego.
6. Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym – współpraca między innymi z Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
8. Współpraca rodzin wspierających z asystentem rodziny na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie: opieki i wychowania dziecka, prowadzenia gospodarstwa domowego, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych.
9. Zapobieganie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.
10. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
11. Kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego.
12. Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w zakresie ustalenia działań mających na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej.
13. Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
14. Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej.
15. Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (biesiady, spotkania z ciekawymi ludźmi).
16. Zapewnienie środków na funkcjonowanie wspierania rodziny na terenie gminy Mieszkowice.
17. Wsparcie dla rodzin mających trudną sytuację finansową – z systemu zabezpieczenia socjalnego .

7. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny

L.p.	Zadanie	Realizatorzy
1.	Zatrudnienie asystentów rodziny w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” na lata 2016 - 2018	Ośrodek Pomocy Społecznej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
2.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na	ROPS Szczecin ,

	rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie	PCPR Gryfino, OPS
3.	Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną, realizacja zadań	OPS – asystenci rodzin, pracownicy socjalni w ścisłej współpracy z rodzinami objętymi wsparciem, PCPR
4.	Nawiązanie współpracy z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny	OPS
5.	Pomoc w organizowaniu ruchów samopomocowych, organizowanie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnorodnymi problemami	OPS, organizacje pozarządowe
6.	Organizowanie specjalistycznego poradnictwa między innymi psychologicznego, pedagogicznego, prawnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chojnie, PCPR, Sąd Rejonowy w Gryfinie – kuratorzy zawodowi
7.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla ofiar przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	OPS, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR, Terapeuta do spraw Uzależnień w Centrum Medycznym w Mieszkowicach, Stowarzyszenie Klub Abstynenta „KROKUS”
8.	Opracowanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci .	Placówki oświatowe z terenu miasta i gminy Mieszkowice, Świetlice środowiskowe

9.	Kierowanie dzieci na kolonie	Kuratorium Oświaty Szczecin, OPS
10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej	OPS, Kuratorzy społeczni
11.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodziny	PCPR, Kuratorzy społeczni, Asystent rodziny
12.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Mieszkowice, OPS
13.	Współpraca z sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy W Gryfinie - Kuratorzy zawodowi i społeczni, OPS, PCPR, Placówki oświatowe
14.	Wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)	OPS
15.	Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (festyny, spotkania z ciekawymi ludźmi)	MGOK Mieszkowice, Biblioteka Gminna
16.	Zapewnieni środków na funkcjonowanie wspierania rodziny na terenie gminy Mieszkowice	Gmina Mieszkowice, OPS
17.	Wsparcie dla rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, wyprawki szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, świadczenia	OPS Zespół Obsługi Szkół w Mieszkowicach

8. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- z budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

9. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Mieszkowice

Należą do nich w szczególności:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach,
2. Zespół Interdyscyplinarny powołany przy OPS w Mieszkowicach,
3. Posterunek Policji w Mieszkowicach,
4. Urząd Miejski w Mieszkowicach,
5. Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Mieszkowicach,
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Urzędzie Miejskim w Mieszkowicach,
7. Poradnia terapeutyczna do spraw uzależnień działająca w Centrum Medycznym sc w Mieszkowicach,
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne sc w Mieszkowicach,
9. Zespół Obsługi Szkół w Mieszkowicach,
10. Szkoła Podstawowa im. Mieszka I w Mieszkowicach,
11. Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Mieszkowicach,
12. Szkoła Podstawowa im. Młodych Ekologów w Czelinie,
13. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zielinie.,
14. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Troszynie,
15. Samorządowe Przedszkole w Mieszkowicach,
16. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Mieszkowicach,

17. Biblioteka Publiczna w Mieszkowicach

18. Świetlice środowiskowe

10. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach przy współpracy:

1. Asystentów rodzin
2. Zespołu Interdyscyplinarnego
3. Policji
4. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- 5 Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
6. Organizacji pozarządowych
7. Placówek oświatowych i kulturalnych
8. Placówek wsparcia dziennego.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

11. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę realizacji zadań. Sprawozdanie z realizacji Programu i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowicach..

12. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Zakłada się, że właściwa realizacja programu skutkować będzie następującymi efektami działań:

- 1) 24% rodzin z ogólnej liczby rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej z terenu gminy zostanie objętych wsparciem asystenta rodziny,
- 2) 100% ogółu zatrudnionych asystentów rodzin stworzy się możliwości do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie,
- 3) 80% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny umożliwi się dostęp do poradnictwa

specjalistycznego,

- 4) u 50% rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zauważy się poprawę ich funkcjonowania (lepsze relacje w rodzinie, nabycie umiejętności gospodarowania budżetem, utrzymanie czystości w mieszkaniu, zachowanie higieny osobistej, większe zainteresowanie ze strony rodziców edukacją dzieci ich stanu zdrowia.
- 5) pozyskanie 100% środków niezbędnych do partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej (dot. umieszczenia w pieczy zastępczej po raz pierwszy po 2011 roku),
- 6) ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
- 7) rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,

13. Zagrożenia realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Możliwe jest wystąpienie zagrożeń, które mogą znacznie ograniczyć lub nawet uniemożliwić osiągnięcie założonych efektów. Należą do nich w szczególności:

- 1) niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku;
- 2) brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć pracę asystenta rodziny.

Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

14. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieszkowice na lata 2014-2020. Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Mieszkowice oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Program ma także stworzyć poczucie odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same przy

wykorzystaniu swojego własnego potencjału rozwiązywały problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca instytucji i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Mieszkowice.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Przyjęcie Programu Wspierania Rodziny przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, zapobieganie narastaniu kryzysu poprzez pracę z rodziną naturalną oraz zapewnienie każdemu dziecku prawa do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego.

Zakłada się, że realizacja programu w kilkuletniej perspektywie ograniczy liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadnie.